

GOIGS EN LLOANÇA DE LA MARE DE DÉU DE GRÀCIA

que fou
venerada a
Miravet

Bisbat de
Tortosa

Puix no té joíell igual
Miravet i sa contrada:
*Deu-nos gràcia celestial
Verge de Gràcia invocada.*

Gabriel, el missatger,
quan us diu: plena de gràcia,
amb el títol us fa ver
de divina aristocràcia.
Feu-nos purs de cor, com cal,
fills de Mare Immaculada... etc.

Quants anys fa que d'eix contorn
sou Regina i Sobirana?
Així, el poble cada jorn
vostra protecció demana
per trobar-hi, en el seu mal,
la salut tan desitjada... etc.

Amb son braç i son coltell
el templari conquesta
als musulms aquest castell
per què fos, per Vós, Maria,
sempre més el gran casal
de la Mare i sa fillada... etc.

I d'ençà que Vós hi sou
el castell es tornà un temple,
El mateix templari fou
soldat-frare, qui amb l'exemple,
us defensa amb cor lleial
i us invoca amb fe arrelada... etc.

Mil set cents quaranta tres
—trist record de l'any d'ultratge—
mans sacrílegues han pres
i robat la vostra Imatge.
Buit és vostre setial:
on sereu, Mare estimada?... etc.

S'escolaren, amb gran dol,
setanta anys, plens d'orfanesa.
Llarga nit, sense el consol
d'una estrella, al cel encesa
que ens digués, —com el nadal—
on teníeu la posada... etc.

Esbrinant a cada indret
—llarga via dolorosa—
va saber-se a Miravet
que us tenien a Tortosa.
L'orfanat ja té final
amb la Mare retrobada... etc.

Com després la tempestat
brilla l'iris de bonança,
tot el poble endiumenjat
entre vítors de lloança
amb l'amor més filial
us prepara l'arribada... etc.

Una barca riu amunt
solca l'aigua ben lleugera.
Miravet l'espera a punt
al costat de la ribera.
Amb quin aire triomfal
sou en processó portada... etc.

Al vell temple restaurat
novament torneu a seure
escoltant el prec sagrat
d'aquest poble que us ve a veure
i promet, amb to formal,
no hi sereu abandonada... etc.

També els pobles comarcans
es sentiren venturosos
i aixecant, a Vós, les mans,
amb els ulls, de goig plorosos,
implorant el vostre aval
sa pregària és escoltada... etc.

Mes la guerra, que sols té
esperit d'odi salvatge
l'antic temple va desfer.
De llavors la vostra Imatge
té un altar al parroquial
on de tots és venerada... etc.

En Vós, Mare de bondat;
en Vós, Reina i gran Senyora,
Miravet sempre ha trobat
amb la fe que l'enarbora,
el consol medicinal
i la gràcia per rosada... etc.

Feu que aquest poble fidel
visqui en pau a totes hores;
tot lo què dugui recel
allunyeu-ho de ses vores.
Que amb Vós sigui fraternal
tot l'amor d'una abraçada... etc.

Quan farem l'últim jornal
per pagar-nos la soldada...
*Deu-nos gràcia celestial
Verge de Gràcia invocada.*

V. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus. Concede nos famulos tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere, et gloriosa Beatae Mariæ semper Virginis intercessione, a præsentis liberari tristitia et æterna perfrui lætitia. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Lletra popular, arranjada - Dibuix d'A. Batllori Jofré

Mare de Déu de Gràcia - Miravet

TOT JUST HAVIA CLAREJAT EL SEGLE XII que a Jerusalem s'aplegaren uns cristians, no gaires, per a fundar l'Ordre de Cavalleria del Temple de Salomó. Esdevindrà la més important; serà també, dissortadament, la més desgraciada.

El Concili de Troyes possibilità que tingués aprovació canònica i alguns diuen que Sant Bernat de Clairvaux va escriure per la seva pròpia mà els Estatuts de l'Ordre templària. No agradà a tothom ni l'expansió templària ni les simpaties i afectes que guanyaven i mereixien aquests cavallers que fan dubtar si són monjos o soldats. Per exemple, Felip el Bell, rei de França, féu tot el què calia per arribar al Concili de Vienne —any 1312— on fou decretada la extinció dels templaris. Alguns patiren la mort en el martiri de les fogueres.

Molt s'ha dit i s'ha escrit sobre aquest aspecte. Al nostre objecte valdrà més anar dreterament al Temple en els territoris de la Confederació catalano-aragonesa.

Ramon Berenguer III ja tingué esment dels virtuosos cavallers templaris. Els féu donació del castell de Granyena, com el Comte d'Urgell els havia donat el de Barberà. Però serà Ramon Berenguer IV el Sant qui farà la definitiva nuada. En efecte, en les converses iniciades el mes d'abril del 1143 i que finiren en la reunió de Girona del mes de novembre d'aquell mateix any, l'Ordre templària tingué oficial instauració en els Estats del Comte-rei.

L'any 1153 les tropes de Ramon Berenguer el Sant, batallant amb braó i entussiasme, foragitaven els exèrcits infidels fins als límits occidentals de la que serà anomenada Catalunya Nova. Als Templaris els fou donat, segons el pacte de Girona, i entre altres, el castell de Miravet conquerit per Bertran de Castellet. Sembla que ja en els primers dies del Primer Preceptor Templari de Miravet, Fra Guillem Berat, fou venerada en l'església del Castell —magnífica arqueologia— una imatge mariana sota l'advocació de la Mare de Déu de Gràcia que el poble anomenà **Mare de Déu Templària**. En venir la persecució dels Templaris, i tot i que el Tribunal de Tarragona declarà els nostres monjos-soldats innocents i lliures de tota culpa, i prohibís que fossin befats i insultats, l'ordre era d'extinció, i Miravet fou el darrer castell-convent que capitulà, ans del de Montçó, cap de la província Templària. Miravet anà a mans dels Hospitalers de l'Ordre de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem que perseveraren en el culte a la **Mare de Déu de Gràcia**.

A les acaballes del regnat de Felip V, Miravet tenia una guarnició que era comanada per Manuel Lavalle, que l'any 1743 hagué d'abandonar el castell. Quan els soldats havien partit hom tingué esment de què també havia desaparegut la **Mare de Déu Templària**. La absència féu que als habitants de la vila emparada pel castell els neguitegés sentir-se orfes de la celestial protecció i acordaren, amb molt bon seny, treballar ardidament, però també amb dissimulació, per saber on era la volguda imatge. El seu voler els portà vers Lledó, vila molt vinculada amb el Lavalle, però que no portà cap mena de bona esperança. Després tingueren la sort de poder ésser informats de què la glatida imatge era a Tortosa, en la casa de Josep Dellà, i feren tot el què hom havia de fer per poder-la retornar al temple del Castell de Miravet. De Tortosa un llagut la pujà, riu amunt, fins el Molí Salat, i allà, rebuda amb llàgrimes d'alegria, una devota processó la deixà instal·lada de bell nou en el seu primer Altar. Miravet tornava a gaudir la joia de sentir-se prop i sota el misericordiós recer de la seva aimada **Mare de Déu Templària**.

Vingué, però la guerra dels set anys. Hom adduí el perill de deixar l'esmentada imatge en el castell, que altrament tenia l'església en mal estat. Hom en discutia apassionadament el pro i el contra perquè, en definitiva, a Miravet li dolia tornar a separar-se de la seva Mare de Déu, un dia —ja llunyà— venerada pels Templaris. Portà la solució un trist esdeveniment, el del flagell d'una epidèmia que posava dolor i dol en alguns pobles de la rodalia. Altra fervorosa processó baixà la Mare de Déu de Gràcia des del temple del castell a la parroquial, on fou dipositada.

Sigui que al poble li era més avinent acudir a la Parròquia que no pas al castell per apropar-se a la Mare de Déu que era el seu consol, o fos que es patís el col·lectiu oblit de retornar-la al seu altar, és el cas que aquella imatge no tornà al castell. En venir el malestruc 1835 aquesta imatge pogué ésser salvada per estar en l'església parroquial.

El 1936 no fou tan sortós. La Mare de Déu de Gràcia, la **Verge Templària**, fou arrabassada del seu aixopluc i tret a la plaça de l'església per a ésser llançada daltabaix del roquer, a les aigües de l'Ebre.

Perquè és esperançadora la fervorosa devoció de Miravet a aquesta dedicació mariana és possible que un bon dia sigui intentada la seva recuperació —el deport sub-aquàtic posa moltes probabilitats— i la vila tingui digníssim altar a la Mare de Déu de Gràcia que fou tan venerada pels nostres abnegats, valents i virtuosos Templaris, els que feien dir a Sant Bernat de Clairvaux que no sabia si anomenar-los soldats o monjos.

BERNAT DEL GAIÀ